

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:11

av **Caroline Szyber (KD)**

Det måste bli lättare att få resning i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se över behovet av en resningskommission och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det måste bli lättare att få resning i Sverige. Det är dags att utreda inrättandet av ett fristående resningsinstitut. I flera uppmärksammade fall har personer som dömts för allvarliga brott blivit frikända efter omprövning – men upprättelsen har inte varit resultat av självsanering. De sällsynta upprättelserna har istället berott på journalisters, juristers, prästers, polisers och vanliga medborgares mångåriga ideella arbete.

Det är grundläggande att det finns ett förtroende för rättsväsendet. Vi ska kunna lita på att alla nödvändiga ansträngningar görs för att förebygga och bekämpa brott, men också att brotten prövas i domstol. För att behålla och stärka förtroendet för rättsväsendet måste alla delar i rättskedjan fungera.

Inom det svenska rättsväsendet finns det något som kallas orubblighetsprincipen. Den innebär att det ska vara mycket svårt att få ompröva en dom som vunnit ”laga kraft”, alltså en dom som inte längre får överklagas. Orubblighetsprincipen är en näst intill oöverstiglig barriär för de som är oskyldigt dömda. Det krävs mycket arbete och finansiella resurser för den enskilde att upprätta en resningsansökan.

Under de senaste åren har flera rättsfall påvisat behovet av en kompletterande instans till Högsta domstolen. I flera av de mer uppmärksammade rättsfallen, där en dömd trots allt har fått resning, har resningen berott på hårt arbete från både journalister och advokater som genom opinionsbildning har kunnat skapa tryck för en förnyad prövning. Kaj Linna är ett sådant exempel.

I ett fungerande rättssamhälle är det naturligtvis avgörande att oskyldiga inte döms. Det måste vara en rättssäker prövning där det fastställs att en person är skyldig utom allt rimligt tvivel. Att vara oskyldigt misstänkt för och sedan oskyldigt dömas för brott är fruktansvärt att råka ut för. Men eftersom det är människor som dömer, kommer vi på grund av den mänskliga faktorn aldrig uppnå en situation där allt blir helt och hållet rätt.

Denna vetskap i kombination med att en felaktigt dömd person idag har mycket svårt att få sin sak prövad gör att jag anser att det är nödvändigt med ett oberoende resningsinstitut.

Kristdemokraterna har länge talat om ett resningsinstitut och vill att frågan utreds. Att människor frias efter många år i fängelse betyder att någon skyldig går fri. De senaste årens friande domar betyder att gärningsmän med grova brott på sitt samvete ännu inte har ställts inför rätta. I Sverige har Högsta domstolen makt att både avslå och bevilja resningsansökningar från människor som anser sig oskyldigt dömda. Nålsögat är litet, och i princip beviljas bara resningstillstånd i de fall någon helt ny omständighet tillkommit, exempelvis nyfunnen bevisning. Genom att förtydliga möjligheten till resning stärks också rättssäkerheten.

Flera länder i Europa har oberoende institut och kommissioner som granskar domar; bland annat finns det i Norge, Danmark och Storbritannien. Dessa institut och kommissioner granskar rättsfall och kan begära resning samtidigt som de är fristående från domstolarna. I till exempel Storbritannien kan kommissionen besluta om förnyade polisutredningar och kan göra egna undersökningar.

Rättsväsendet gör sitt bästa för att se till att oskyldiga inte döms eller att skyldiga inte kommer undan. Men inget system är absolut felfritt, och ibland framkommer det nya uppgifter som visar att ett domslut har tagits på fel grunder. Kristdemokraterna och övriga Alliansen lade i regeringsställning fram förslag om att förtydliga möjligheten till resning. Det var viktigt men Kristdemokraterna ville redan då gå ännu längre.

Möjligheten och utformningen av en resningskommission som passar Sveriges behov och myndighetsuppbyggnad bör med ovanstående som grund utredas.

Caroline Szyber (KD)